

Τ Ρ Ρ Α Ε Ψ Δ Ε Α

Ο Ν Ο Μ Α Ζ Ο Μ Ε Ν Η

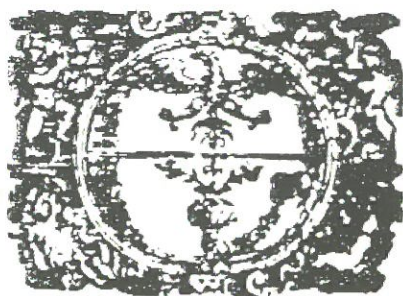
Ε Ρ Ω Φ Ι Λ Η,

Π Ο Ι Η Μ Α Τ Ο Υ Α Ρ Χ Ι Ε Π Ι Σ Κ Ο Π Ο Υ

Ε ν α σ κ υ δ α ρ ι ο υ κ υ ρ ε υ Γ ε ω ρ γ ι ο υ Χ ο ρ τ α τ ζ η Κ ρ η τ ο υ

Κ α ι σ υ μ β ε ρ γ η ς τ ο υ Α ρ χ ι ε π ι σ κ ο π ο υ Ε ν α ρ χ ο υ σ η κ υ ρ ε υ Φ ι λ ι π π ο υ
Χ α ρ ε ρ η Ζ α κ υ ν θ ι ο υ :-

Con licentia de Superiori, & Priuilegio:-

Ε Ν Ε Τ Ι Η Σ Ι Ν, Πα ρ α Α ν τ ο ν ι ω τ ο υ Γ υ λ ι α ρ ο υ :-

Ε σ τ ι δ ο τ ο τ η ς Ο ι ο γ ο ς ι α ς :- α, ζ λ ζ' :-

Σελίδα τίτλου τῆς Ἐρωφίλης στὴν ἔκδοση Κιγάλα (1637).

ΕΡΩΦΙΛΗ

τραγωδία

Γεωργίου Χορτάτση

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ

Στυλιανός Αλεξίου - Μάρθα Άποσκήτη

ΤΕΤΑΡΤΗ ΕΚΔΟΣΗ

στιγμή

ΑΘΗΝΑ * 2014

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

·Ο Χάρος κάνει τὸν πρόλογο βγαίνοντας
ἀπὸ τὸν Ἄδη μὲ ἀστραπὲς καὶ βροντὲς καὶ ταραχὴ μεγάλη

ΧΑΡ. Ἡ ἄγρια καὶ ἀνελόπητη καὶ σκοτεινὴ θωριά μου
καὶ τὸ δραπάνι ὁπὸν βαστῶ, καὶ τοῦτα τὰ γδυμνά μου
κόκκαλα, κ' οἱ πολλὲς βροντὲς κ' οἱ ἀστραπὲς ὁμάδι
ὁπὸν τῇ γῆν ἀνοίξασι κ' ἐβγήκα ἀπὸ τὸν Ἄδη,
ποιός εἶμαι μοναχά τωνε, δίχως μιλιά, μποροῦσι 5
νὰ φανερώσου σήμερο σ' ὅσους μὲ συντηροῦσι.
Μ' ὄλον ἐτοῦτο πεθυμῶ γιὰ πλιὰ θαράπεγῃ μου,
ποιός εἶμαι νὰ σᾶς δηγηθῶ καὶ ποιὰ ἔναι ἡ μπόρεσή μου.
Ἐγὼ ἔμαι ἐκεῖνος τὸ λοιπὸ ἀπ' ὅλοι μὲ μισοῦσι
καὶ σκυλοκάρδη καὶ τυφλὸ καὶ ἄπονο μὲ λαλοῦσι 10
ἐγὼ ἔμαι ἀπὸν τσι βασιλιὸς τσι μπορεμένους οὐλλους,
τσι πλούσους καὶ τσ' ἀνήμπορους, τσ' ἀφέντες καὶ τσι δούλους,
τσι νέους καὶ τσι γέροντες, μικροὺς καὶ τσι μεγάλους,
τσι φρόνιμους καὶ τσι λολοὺς καὶ ὄλους τσ' ἀθρώπους τσ' ἄλλους,
γιαμιὰ γιαμιὰ, ὄντε μοῦ φανεῖ, ρίχγω καὶ θανατώνω, 15
κ' εἰς τὸν ἀθὸ τσῆ νιότης τως τσι χρόνους τως τελειώνω.
Λειώνω τσι δόξες καὶ τιμές, τὰ ὀνόματα μαυρίζω,
τσι δικασύνες διασκορπῶ καὶ τσι φιλιὲς χωρίζω·
τσ' ἄγριες καρδιὲς καταπονῶ, τσι λογισμοὺς ἀλλάσσω,
τσ' ὀλπίδες ρίχγω σ' μιὰ μερὰ, καὶ τσ' ἔγνοιες κατατάσσω 20
κ' ἐκεῖ ὅπον μὲ πολὺ θυμὸ τὰ μάτια μου στραφοῦσι,

χῶρες χαλοῦν ἀλάκερες, κόσμοι πολλοὶ βουλοῦσι.
 Ποῦ τῶν Ἑλλήνων οἱ βασιλείες, ποῦ τῶν Ῥωμαίων οἱ τόσες
 πλοῦσες καὶ μπορεζάμενες χῶρες, ποῦ τόσες γνῶσες
 καὶ τέχνες, ποῦ ἔναι οἱ δόξες τως; Ποῦ σήμερον ἐκεῖνες 25
 στ' ἄρματα κ' εἰς τὰ γράμματα οἱ ξακουστὲς Ἀθῆνες;
 Ποῦ ἔναι ἡ Καρτάγο ἡ δυνατὴ κ' οἱ πολεμάροχοι οἱ ἄξιοι
 τῆς Ῥώμης, ποῦ τὰ κέρδητα τὰ ἄχασιν ἀποτάξει;
 Ποῦ τ' Ἀλεξάντρον ἡ ἀντρεία κ' ἡ μπόρεσή του ἡ πλήσα;
 Ποῦ τῶν Καισάρων οἱ τιμές, ἀπὸν τὸν κόσμο ὄρισα; 30
 Ὅλα χαλάσαν ἀπὸ μὲ κι ὄλα ἀπὸ μὲ διαβήκα,
 χῶμα γενῆκα ἀπήφιστο κ' εἰς λησμονιὰν ἐμπήκα.
 Γιαῦτος λολοῖ ἔναι ὅσοι θαρροῦ μὲ κόπο γῆ μὲ γνώση
 νὰ κάμουσι τῆ χέρα μου νὰ μὴ μπορὰ τελειώσει
 τὰ ὀνόματά τως, γράφοντας στὸν κόσμο παραμύθια 35
 κι ἄλλα πολλὰ καμώματα ψοματινὰ κι ἀλήθια.
 Λολότεροι ὅσοι ἀθάνατοι λογιάζον ν' ἀπομείνου
 σὰν κάμου κέρδητα πολλὰ κι ἀρίφνητα πλουτήνου·
 τό'να καὶ τ' ἄλλον ἀπὸ μὲ χάνεται καὶ τελειώνει,
 τό'να καὶ τ' ἄλλον οἱ καιροὶ χαλούσιν κ' οἱ χρόνοι. 40
 Ποῦ τῶ Χαλδαίω τὰ γράμματα, ποῦ κείνοι ἀπὸν λογιάζα
 νὰ μείνουσιν ἀθάνατοι, γιὰ κείνον ἐσπονδάξα
 μὲ τόσο κόπο, τῶν ἀλλῶ νὰ γράφον τσι πολέμους,
 γῆ κείνοι ἀπὸν σκορπούσανε τὰ πλούτη στοὺς ἀνέμους;
 Ποῦ τόση μεγαλότητα, ποῦ ἔναι τὰ πλούτη τώρα 45
 τὰ ἄχεν ἐκεῖνη ἡ ξακουστὴ καὶ μπορεμένη χώρα
 τῆς Σεμιράμης; Πέτε μου, ποῦ κείνοι τση οἱ μεγάλοι
 σοφοί, ποῦ τόσοι τση ἄρχοντες καὶ τόσοι δοῦλοι τση ἄλλοι;
 Μ' ἀπεῖς στῆ γῆ δὲ φαίνονται μὴδ' ἔναι τὰ κορμιά τως,
 κιάς πέτε μου ἔνα σήμερον ἀπὸν τὰ ὀνόματά τως. 50
 Πέτε μου ποιοὶ ἐκοπιάσασι κ' ἐκτίσα τὰ κολόσσα,
 ποιοὶ ἐπερμαζῶξα τὰ βονιὰ κ' ἐμεσοξετελειῶσα

τὸν πύργο ἐκεῖνο τῆ Βαβέλ, γῆ ποιοὶ ἄχασινε κάμει
 τοῦτες σας τσι πυράμιδες, μέρα καὶ νύκτα ἀντάμι
 κοπιάζοντας τόσα εὔκαιρα; Πέτε ἔναν ἀπὸ κείνα 55
 τὰ ξακουστά τω ὀνόματα, νὰ δοῦμε ἂν ἀπομείνα,
 σὰν ἐλογιάξα, ἀθάνατα: ὄλοι, κι αὐτεῖνα ὀμάδι
 μὲ τὰ κορμιά τως βρίσκονται θαμμένα μὲς στὸν Ἄδη.
 Μὰ γιάντα ξένα καὶ παλιὰ ν' ἀναθιβάνω τώρα
 ξόμπλια, μακρὰ ποῦ λείπουσιν ἐκ τῆ δικῆ σας χώρα; 60
 Ποῦ ἔναι, μου πέτε, σήμερο τόσοι δικοὶ ἀκριβοὶ σας,
 ποῦ τόσοι ἀγαπημένοι σας καὶ φίλοι μπιστικοὶ σας,
 ποῦ τόσοι νιοὶ τῆς χώρας σας, ποῦ ἔναι κείνοι ὀποῦ γυρίζα
 κ' ἐμοσκοραῖνα τὰ στενά, καὶ πόθον ἐμυρίζα;
 Ποῦ ἔναι κείνοι ἀπὸν τὰ χεῖλη τως τὸ μέλι ἐκνυματοῦσα 65
 κ' ἡ νύκτα μέρα νὰ γενεῖ νὰ κάμου ἐμποροῦσα;
 Φτωχοὶ στὸ λάκκο κατοικοῦ, βουβοὶ μὲ δίχως στόμα,
 ψυχὲς γδυμνὲς δὲν ξεύρω ποῦ, στῆ γῆ λιγάκι χῶμα.
 Μ' ὄλον ἐτοῦτο μὴδὲ γεῖς ποτὲ στὸ νοῦ του βάνει
 πὼς εἰς τὸν Ἄδη θὰ διαβεῖ, πὼς ἔχει ν' ἀποθάνει· 70
 κι ὡσὰν τοῦ κόσμου νὰ ἄχασι νὰ μείνου κληρονόμοι,
 μὴδένα πράμα ἐμπόρεσε νὰ τσι χορτάσει ἀκόμη.
 Ὡ πλῆσα κακορίζικοι, καὶ γιάντα δὲ θωροῦσι
 τσι μέρες πὼς διαβαίνουσι, τσι χρόνους πὼς περνοῦσι!
 Τ' ὀψὲς ἐδιάβη, τὸ προχθὲς πλιὸ δὲν ἀνιστορᾶται, 75
 σπῖθα μικρὴ τὸ σήμερο στὰ σκοτεινὰ λογαῖα.
 Σ' ἔναν ἀνοιγοσφάλισμα τῶν ἀμματιῶ ἀποσῶνω,
 καὶ δίχως λύπησι κιαμιὰ πάσ' ἄθρωπο σκοτώνω·
 τὰ κάλλη σβήνω, κι ὁμορφο πρόσωπο δὲ λυποῦμαι,
 τσι ταπεινοὺς δὲ λεημονῶ, τοὺς ἄγριους δὲ φοβοῦμαι· 80
 τοὺς φεύγω, φτάνω γλήγορα, τοὺς μὲ ζητοῦ, μακραίνω,
 καὶ δίχως νὰ μὲ κρᾶζουσι, συχνιὰ σ' τσι γάμους μπαίνω,
 κι ἀρπῶ νυφάδες καὶ γαμπρούς, γέροντες καὶ κοπέλια,

καὶ κάνω ξόδια τσι χαρὲς καὶ κλάηματα τὰ γέλια.
 Σὲ πρίκα τὴν ξεφάντωση κ' εἰς στεναγμὸ γυρίζω 85
 πάσα τραγοῦδι, καὶ ποτὲ λύπηση δὲ γνωρίζω.
 Τὴν ἄσπρη σάρκα χόματα καὶ βρωμο καταστένω,
 τὴν ὄψη λειώνω καὶ χαλῶ, καὶ κάθα μυρισμένο
 στῆθος, σκουλήκω κατοικιὰ κάνω ζιμιὸ καὶ βρώση,
 κ' ἡ χέρα μου καθημερνὸ γυρεύγει νὰ τελειώσει 90
 σπίτια, γενιὲς καὶ βασιλειὲς καὶ κόσμους, σὰν τυχαίνει
 ἡ δικιοσύνη τοῦ Θεοῦ νὰ μείνει πλερωμένη.
 Μ' ὄλον ἐτοῦτο σήμερο μηδὲ μὲ φοβηθῆτε,
 ὄσους σᾶς ἔκαμεν ἐδῶ ἡ τύχη σας νὰ ῥθῆτε,
 γιατί δὲ μ' ἔστειλεν ὁ Ζεὺς τώρα συναφορμά σας, 95
 μηδὲ γιὰ τοὺς γονέους σας, μηδὲ γιὰ τὰ παιδιὰ σας·
 γραμμένον εἶναι σ' τσ' οὐρανὸς χρόνους πολλοὺς νὰ ζῆτε,
 τιμὲς καὶ πλοῦτη νὰ ῥχετε, χαρὲς πολλὲς νὰ δῆτε·
 μὰ ῥθα σὲ τοῦτο τὸ ψηλὸ κ' εὐγενικὸ παλάτι,
 ποὺ ὁ κόσμος καλορίζικο τόσα περίσσα ἐκράτει, 100
 γιὰ νὰ σκοτώσω, ὡς θέλετε δεῖ, πρὶν περάσει ἡ μέρα,
 τὸ βασιλιδὸ ὅποῦ στέκει ἐδῶ, μὲ μιὰ του θυγατέρα,
 νὰ πάφουσιν οἱ δόξες του, κ' ἡ ἐπαρχία του ἡ τόση
 γιὰ τὰ πολλὰ του κρίματα σὲ χέρια ἄλλοῦ νὰ δώσει·
 κ' ἓνα στρατιώτην ἀκομή, μόνο κ' αὐτὸς κλωνάρι 105
 ξεριζωμένης βασιλειᾶς, στὸν κόσμον ἀπομονάρι,
 καθὼς νὰ κάμω μ' ἔστειλε τοῦ Ζεὺ ἡ δικιοσύνη,
 ποὺ κάμωμαν ἀπλέρωτο στὸν κόσμον δὲν ἀφήνει.
 Λύπη ἀνιμένετε λοιπὸ νὰ πάρετε ὄλοι τώρα,
 μὲ δάκρυα νὰ γυρίσετε στὴν ἐδική σας χώρα. 110
 Λέγω στὴ χώρα σας, γιατί δὲν εἴστε, σὰ θαρρεῖτε,
 στὴν Κρήτη πλιό, μὰ τσ' Αἴγυπτος τώρα τὴ γῆ πατεῖτε.
 Τούτῃ ῥαι ἡ Μέμφη ἡ Ξακουστή, τόσα ῥοματισμένη
 γιὰ τσ' ἄξες τση πυράμιδες σ' ὄλη τὴν οἰκουμένη,

κ' ἐδῶ ξαφνίδια νὰ ῥθετε σᾶς ἔκαμεν ἡ χάρη 115
 τοῦ Ζεῦ, ξόμπλι πάσ' ἓνας σας γιὰ νὰ μπορεῖ νὰ πάρει
 σ' τσ' ἔξοδες τοῦ Φιλόγονου, περίσσα νὰ φοβᾶται
 τ' ἄδικο, κὶ ὄσο δύνεστε ὄλοι σας νὰ μισᾶτε
 μεγάλοι ν' ἀπομένετε μὲ τῶν ἄλλῶ τὸν κόπο,
 βλέποντας τὴν ἄσυστασὰ στὴν τύχη τῶν ἀθρώπων. 120
 Ὡ λογισμοί, πῶς σφάνετε, ὦ γνώμη τυφλωμένη,
 ὦ τῶν ἀθρώπων ὄλωνῶν ἐλπίδα κομπωμένη!
 Χαρὲς ἐλπίζει ὁ βασιλιός, καὶ γάμους λογαριάζει,
 καὶ πλήσα καλορίζικο τὸν ἔμαντό τον κρᾶζει·
 κὶ αὐτόνο πρίκες καὶ καημοὶ θὲ νὰ τονὲ πλακώσου, 125
 καὶ κορασὲς ἀνήμπορες θάνατο θὰ τοῦ δώσου.
 Κὶ ἂν ἐν' καὶ τοῦτοι οἱ βασιλιοί, ἀπὸ τὸν κόσμον ὀρίζου,
 τὴ δύναμή μου τὴν πολλὴ τόσα συχνιὰ γνωρίζου,
 ποιός ἐκ τσ' ἀθρώπων τσι μικροὺς νὰ ἐλπίζει πλιὸ τυχαίνει
 σὲ δόξες, πλοῦτη καὶ τιμὲς, κὶ ὀπίσω τως νὰ πηαίνει; 130
 Φτωχοί, τ' ἀρπάτε, φεύγουσι, τὰ σφίγγετε, πετοῦσι,
 τὰ περμαζώνετε, σκορποῦ, τὰ κτίζετε, χαλοῦσι.
 Σὰ σπῖθα σβῆγει ἡ δόξα σας, τὰ πλοῦτη σας σὰ σκόνη
 σκορποῦσινε καὶ χάνονται, καὶ τ' ὄνομά σας λειώνει
 σὰ νὰ ῥτο μὲ τὴ χέρα σας γραμμένο σ' περιγιάλι, 135
 στὴ διάκριση τσῆ θάλασσας, γῆ χάμαι στὴν πασπάλη.
 Μ' ἀφήνω σας, γιατί θωρῶ τὸ στρατηγὸ καὶ βγαίνει
 τοῦτον ἀπὸ πρικότατο θάνατον ἀνιμένει.

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΛΟΓΟΥ